

פתיחת קליניקה רפואית בבית משותף

השאלה:

רופא, שרצה לפתוח קליניקה בבית-דירות משותף, האם יכולים השכנים לעכב בעדו, בטענה שזה יפריע מנוחתם עקב ריבוי מכקרים מהדרך?

תשובה:

במסכת בבא-בתרא, דף כ"א ע"א א', נאמר: "אחור מבני חצר שבקש לעשות רופא אומן וכו' בני חצר מעכבים עליו". ופירש רש"י: "מפני שמרבה עליהם קול נבנסין ויחצאין" - וברמב"ם, הלכות שכנים, פרק ו', הלכה י"א, נפסק: "אחור מבני מבוי שאינו מפולש, שבקש להעשות רופא אומן וכו' בני מבוי מעכבים עליו, מפני שמרבה עליהם הנכנסים והיחצאים. וכן מי שיט לו בית בחצר השוחפין לא ישכידנו לא לרופא ולא לאומן".

לעומת זאת, מכורא בגמרא שם וברמב"ם, שמותר ללמד התינוקות של ישראל תורה בתוך בית ואין השוחפים יכולים למחות ביחו ולומר לו אין אנו יכולים לישון מקול התינוקות של בית רבן. הוסיף הטור, שהוא-הדין לכל דבר מצדה, שאין השכנים יכולים למחות. לאור זאת סבורים רבים מהאחרונים, שגם רופא בהיותו עוסק במצח רפוי - אין השכנים יכולים לעכב בעדו. ומה שכתוב בגמרא וברמב"ם, שמחיים ביד רופא, הכוונה למהל וההבדל בין רופא למהל הוא בכך, שהמהל יכל ללכת לבית האנשים הצריכים לו ולכן יכלים שכניו למחות בידו, בעוד שלגבי רופא אין תיחור שיצמינהו הזקוקים לו לביתם, כי לא כל חולה יכל לעמוד במדר שידרוש עבו בקור בית. ובפרט אם רוב החולים הם יהודים, שמצדה מטלת על כולם לרפאותם - אין השכנים יכולים למחות.

מסקנה:

"לכן מכל הנ"ל נראה לעין נידחגו, שהשכנים אינם יכלים לעכב בידי הרופא מפתחת המרפאה (הקליניקה) לרפוי חולים, אשר למעשה יהיו כולם, ועכ"פ רובא דרובא, יהודים".

(שו"ח ציץ אליעזר, חלק י', סימן כ"ה, פרק ל').